

DE MOORD IN DE DUINEN BEZONGEN

Onder deze titel verscheen in het oktobernummer 1984 (pag. 166) een bijdrage waarin twee liederen van de marktzanger Frans JACOBS werden weergegeven.

Van de vriend Albert DAWYNDT uit Veurne ontving ik de mededeling dat hij in het bezit is van een vliegend blad uitgegeven door "den zanger en dichter Joseph VANSLEMBROUCK, Steene" en waarbij de woorden dezelfde zijn als die van Frans JACOBS...

De vraag is nu wie was de originele dichter ?? Heeft Frans JACOBS de tekst overgenomen van Joseph VANSLEMBROUCK ? Of omgekeerd ? In ieder geval verschenen er van Frans JACOBS twee liederen (waarvan ik de fotocopies bezit).

Op het blaadje van Joseph VANSLEMBROUCK staat nog een ander lied "Werkmanslied" gedrukt.

Joseph VANSLEMBROUCK is te Oostende beter gekend als "Jefje Miere". Hij werd geboren in 1910 - was op het ogenblik van de moord 23 jaar oud - en ging veel zingen in herbergen en samenkomsten.

Frans JACOBS moet op de Oostendse markten geen onbekende geweest zijn want ik ben in het bezit van een reeks vliegende bladen van die zanger die te Oostende verkocht werden en waarbij af en toe een "aktueel lied" als bijvoegsel mee verkocht werd. Dat Frans JACOBS de gelegenheid van de moord heeft aangegrepen om een frankske bij te verdienen is natuurlijk. Hij heeft wellicht zelfs twee verschillende liederen (telkens met dezelfde melodie) verkocht. Bij Frans JACOBS is de melodie "Fijn aan den Rijn", bij Jefje Miere is het van "In de Kroeg".

Wat eveneens opvalt is dat nergens bij Frans JACOBS te vinden is dat hij de liederen zelf gemaakt heeft ; er staat enkel vermeldt : "Frans JACOBS presenteert zijn nieuwe reeks liederen aan het vlaamsche volk met den grootsten bijval" en verder : "mijne liederen mogen door groot en klein gezongen worden".

In zijn boek "HET MOORDLIED IN DE ZUIDELIJKE NEDERLANDEN (XXe eeuw) "Aureliae Folklorica nr. 7 publiceert Julien DE VUYST nog verder twee liederen in verband met de moord in de duinen uit zijn verzameling.

Volgens DE VUYST zijn dichters en zangers van beide liederen onbekend. Wanneer we evenwel de liederen van dichterbij bekijken dan vinden wij een spoor bij het ene.

In dezelfde bundel verschenen eveneens twee liederen in verband met moorden van de hand van Josephine VERPLANCKE uit de Bourgoolendreef te Gent; het ene over "het bloedig drama te Overmeire" (7 juli 1934), het andere over "de geheimzinnige moord te Zwijnaerde" (maart 1934) alle op dezelfde melodie "Fijn aan den Rijn" en waarvan de eerste helft van strofe 1 overal dezelfde is :

"laf zijn de daders
"die zijn evenmensch vermoord
"Ja, 't is zoo wreed
"'t Gebeurde die men weer aanhoort..."

En de refreinen zijn ook altijd dezelfde : de
dichter(es) heeft het zich zeer gemakkelijk gemaakt :

"Ach moordenaar
"Wat is uw misdaad laf en groot
"Laffen barbaar
"Gij die zoo vreselijk hebt gemoord
"Denkt aan uw straf
"Die gij verdient voor uwe daad
"Eens zult gij boeten levenslang
"Door wroeging kwijnen in 't gevang
"Uwe plaats die is daar
"O moordenaar.

Wat de melodie betreft, "Fijn aan den Rijn"
was een karnavallied door Willi OSTERMANN in 1930 gemaakt en
dat erg ingeslagen heeft in onze gewesten dank zij de fonoplaat
en de "pick-up" die toen in de mode geraakte. Dat de markt-
zangers spoedig inhaakten op deze walsmelodie is begrijpelijk-
ze werd zelfs gebruikt om moorden te bezingen!!!

Toen WIJFELS veroordeeld werd tot 10 jaar op-
sluiting waren de marktzangers er als de kippen bij om over
de "welverdiende straf" te zingen en te verkopen.

Wanneer WIJFELS tien jaar later onschuldig be-
vonden en vrijgesproken werd, werd er niets over gezongen,
maar toen was het oorlog en bezetting en ten tweede een vrij-
spraak is niet zo spektakulair als een moord en een veroordeling.

Zo geraakte Oostende, een halve eeuw vóór de
"Mont Louis" reeds in de aktualiteit en de toenmalige
"hitparade".

Jef KLAUSING

THEMATENTOONSTELLINGEN 1985

januari - maart : UIT HET STADSARCHIEF : BOUWAANVRAGEN
EIND 18de EEUW.

april - augustus : EEN GREEP UIT DE ENSORBIBLIOGRAFIE

september - december : OOSTENDSE MONUMENTEN, BEELDEN &
GEDENKPLATEN

En verder, waar mogelijk, thematentoonstellingen aansluitend
bij de voordrachten.